

Vejla po pošti:

Za celo leto naprej . . . 28.—
za pol leta . . . 13.—
za četrt leta . . . 6.50
za en mesec . . . 3.20
za Nemčijo celoletno . . . 29.—
za ostalo inozemstvo . . . 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . . . 24.—
za pol leta . . . 12.—
za četrt leta . . . 6.—
za en mesec . . . 3.—
V spravi prejemov mesečno K 1.50

SLOVENEK

Inserati:

Enostopna petlitvra (72 mm):
za enkrat . . . po 15 v
za dvakrat . . . 13 v
za trikrat . . . 10 v
za večkrat primeren popust.

Poslano in rekl. notice:

enostopna petlitvra (72 mm)
30 vinarjev

Izhaja:

vsak dan, izvenredno nedelje in
praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Opravništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. Za
Avstr. poštne bran. račun št. 24.797. Ogrske poštne
bran. račun št. 26.511. — Upravniškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

Los von Rom na Koroškem.

Koroška je zelo ugodno torišče za pruske pastore. Na vse pretege se trudijo, da bi povzročili iznova v večjem obsegu gibanje »proč od Rima«, ki je bilo že nekoliko ponehalo. V slovenske in nemškutarske kraje, kakor v Velikovec in Borovlje, je začel v novem času zahajati protestantovski vikar Haupt iz Celovca. Pri takimenovanih »družinskih večerih« pripoveduje svobodomiselnec čudne pravljice o katoliški cerkvi in protireformaciji. Značilno pri vsem tem je, da si upa n. pr. v Velikovec šele od tedaj, odkar je »utrtil« pri velikovških Nemcih in nemškutarijih nemštvo nemški katehet, ki je bil poslan v Velikovec, da zbere katoliškomisleče Nemce. G. Almer je imel brez dvoma dobro voljo, pa nesrečno roko! Ne vemo, če je le enega nemškutarskega liberalca pridobil za katoliško stvar. Dvomimo, in sicer zelo opravičeno! Pač pa je s tem, da se je izključno naslonil na nemške liberalce, morda tega ali onega, ne dovolj trdnega Slovence v verskonarodnem prepričanju omajal, ker se je postavil v nasprotje s slovensko duhovščino, ki ni nikdar zanemarjala katoliških Nemcev in svojih pastirskih dolžnosti do nemških otrok v šoli, pač pa se je dosledno borila proti svobodomiselnim nemškim in nemškutarskim liberalcem. Izkušnja je torej dokazala, da je imel celovski »Mir« popolnoma prav, ko je poudarjal, da nastavljanje nemških katehetov v nemškutarskih trgih ne bo katoliški stvari ničesar koristilo, Slovence pa škodovalo. Isti sadovi, pa v hujši meri, se bodo pokazali tudi v Borovljah, kamor so poslali nemškega kateheta, ki prepoveduje slovenskim otrokom slovensko molitev. Tako se sistematično vzgaja narodna in verska nemškutarija, ki je vsled svoje neznačajnosti najboljši material za gibanje proč od Rima.

Nekateri nemški duhovniki, ki menijo, da bodo z nemštvom zajezili med nemškutarijo prodiranje protestantizmu vdanega liberalizma, kažejo le, da nimajo niti pojma o ljudski psihologiji. Seje grahorko in zalivajo plevel in opravljajo tako nevede hudičovo delo na veliko veselje nemških nacionalcev in jezo Slovencev. Pridobijo ničesar, pogubijo pa mnogo. To vedo prav dobro nemški nacionalci in se zato njihovi pristaši nemških duhovnikov vedno veselijo, ker jim ti pomagajo razdirati.

Kakor med nemškutarijo, tako skušajo pastori hujskati tudi med Nemci po de-

želi, samo da z manjšo srečo, ker Nemec ima vedno še nekaj značaja, nemškutar pa nobenega. En vzgled! Protestantovski pastor E. Bauer v Knezovi je napadel v listu »Freie Stimmen« katoliškega župnika in dekana g. Jožefa Schreinerja v Solčkovem ter mu očita reči, ki naj bi spravi katoliškega župnika ob ugled. Tako podtika Bauer g. Schreinerju, da je nasproti protestantovski botri pri krstu rekel: »Vseeno je, če se otrok položi na tla ali pa ga Vi držite.« Resnica je pa ta: Katoliška cerkev prepoveduje protestantovske botre za katoliške otroke: V služaju, da so botri protestantje, pa drži pri krstu otroka katoliška babica. Ker ste pa v omenjenem slučaju bili botra in babica protestantini, zato je župnik Schreiner rekel: Vseeno je, kdo da drži otroka (babica ali botra), na tla otroka vendar ne moremo položiti. — Drug očitok: Protestantinja in katolik živita v divjem zakonu in imata že štiri otroke; župnik Schreiner opominja moža, da se naj oženi, seveda z obljubo, da bodo vsi otroci katoliški, ker sicer katoliška cerkev zakon prepoveduje. Pastor Bauer pa je zopet zavijal, da bi označil katoliškega župnika kot posebejleno surovino in neusmiljenost in poročal v »Fr. St.«, da je g. Schreiner silil moža, da naj se pusti katoliško poročiti ali pa naj požene babnico z otroki, da gredo stradati. — Tretji slučaj: Da bi označil g. Schreinerja kot nestrpnega, ki išče in dela verski boj med katoličani in protestanti, je Bauer poročal, da je g. Schreiner rekel katoličanki, ki se je nameravala omožiti s protestantom: »Boljše bi bilo, da gre z beraško malho z otroki vred od hiše do hiše prosjačiti, kakor pa da bi se dala preživeti od lutrovškega moža.« Katoliški župnik je pa storil le svojo dolžnost, da je svaril žensko pred mešanim zakonom, v katerem bi morala otroke vzgajati lutrovsko, kar bi pomenilo za katoličana toliko, kot vero zatajiti. »Boljše je, z beraško malho hoditi okoli, kakor s takim korakom postati svoji veri nezvest.« Tako je Bauer zavijal in dolžil katoliškega, vzornega župnika »hujskarije«.

Tako hujskajo iz Prusije privandrani lutrovski pastori proti katoliškim duhovnikom, deželna vlada pa to gibanje natihem podpira, katoliške duhovnike pa zasleduje, in če le more, prepreči, da najboljši slovenski duhovniki ne dobijo župnij, ampak da se po cele mesece poteguje za take, o katerih upa, da bodo držali križem roke in pustili protestantovskim hujškačem mirno uganjati los von Rom gibanje!

AVSTRO - OGRSKA.

Zasedanje delegacij.

Dunaj, 3. januarja. Kakor zatrjujejo dobro poučene osebe, prično zborovati odseki delegacij koncem mesca januarja paralelno z zasedanjem dež. zborov. Zasedanje delegacij se nadaljuje marca. Delegacije za l. 1913 namerava sklicati zunanji minister Aehrenthal že junija, da se sklene proračun za leto 1913.

Vojni krogi in ogrska vlada.

Dunaj, 3. januarja. Tukajšnji vojaški krogi so presenečeni ker kritikujejo listi ogrske vlade ekspozice vojnega ministra v delegaciji. Ob govoru so člani ogrske vladne stranke odobravalni Auffenbergov govor. Govor je prej pregledal ogrski min. predsednik in ga odobral. Zato se ne more trditi, da si nasprotuje vojni minister z drugimi skupnimi ministri in so vsa poročila o ožajanem stališču vojnega ministra le kombinacije.

Cesarjevo zdravje.

Dunaj, 3. januarja. Cesar je zopet popolnoma ozdravel. Vlada več ne kašlja in se je izgubil nabad. Včeraj je zaslišal vladar v. Bolfrasa. Auffenberga, viteza Forsterja in pl. Skerleca.

Ministrski svet.

Dunaj, 3. januarja. Včeraj popoldne ob četrti uri je zboroval ministrski svet, ki se je pečal s tekočimi zadevami in je trajal več ur. Razen dr. Brafa in pl. Dlugosza so bili navzoči vsi ministri.

Nov naspek kulturnobojnikov.

Liberce, 3. januarja. Tu prirede kulturnobojniki 7. t. m. manifestacijo za ločitev zakona, združeno s shodom in z izprevodom po mestu. Pred javno svobodomiselnost komedijo se bodo kulturnobojniki posvetovali, kako vprizoriti po vseh avstrijskih kronovinah od padniško gibanje in o državni konferenci, ki se bo posvetovala o akciji za ločitev cerkve od države.

Nadvojvodin'a Gita obolela.

Dunaj, 3. januarja. Soproga nadvojvode Karla Franc. Jožefa že nekaj dni boleha ter odpotuje sredi januarja na Brionske otoke.

VLADA IN VOLITVE V NEMČIJI.

Berolin, 3. januarja. (Kor. ur.) »Norddeutsche Allgemeine Zeitung« piše glede na državnozbornske volitve: Mi potrebujemo državni zbor, ki bo nadaljeval dosedanje gospodarsko politi-

ko, politiko trgovinskih pogodb in varstvo narodnega dela. Državni zbor mora mirno in premišljeno nadaljevati socialno politiko. Pripravljen mora biti novi državni zbor, da vzdrži armado in mornarico v najboljšem stanju. Kadar gre za to, da se rešijo te naloge, socialni demokrati navadno odpovedo. Življenjskega vprašanja je zato, da se koščeno premaga soc. demokratska stranka.

NEMŠKI PRESTOLONASLEDNIK V DALMACIJI.

Berolin, 3. januarja. (Zasebno.) Danes je došel v Berlin nemški prestolonaslednik, kjer ostane več časa. Nič se pa ne ve o tem, da namerava prestolonaslednik potovati v Dalmacijo, kar je poročal neki list v Budimpešti.

CESAR VILJEM NA ANGLEŠKEM.

London, 3. januarja. (Zasebno.) Letos meseca septembra odpotuje cesar Viljem na Angleško, kjer se udeleži lova na posestvu lorda Lousdalle.

VOLILNI BOJ V NEMČIJI.

Svobodomiselnici napenjajo vse sile in vse moči, da vržejo pri državnozbornski volitvi v Nemčiji katoliški centrum. Liberalci in soc. demokrati so se že dogovorili, da nastopijo skupno ob ožjih volitvah. A v boju preizkušeni somišljeniki centra tudi ne drže križem rok in se z vso močjo navdušeno pripravljajo na boj, da vzdrže posestno stanje 103 mandatov. Shodov je priredil centrum že velikansko število, izdani sta dve volilni brošuri, ki so jih kupili centrov pristaši ene že 500.000, druge pa 25.000 izvodov. Najodločnejše posega v volilni boj mladina, organizirana v Windthorstovih zvezah.

Kako se dela, nekaj zgledov. V volilnem okraju Bonn-Rheinbach, kjer kandidira posl. Spahn, so priredili 38 shodov. Na njih so govorili večinoma mladeniči organizirani v Windthorstovih zvezah.

V velikem industrijskem volilnem okraju Essen se širijo letaki od volilca do volilca.

V volilnem okraju Neisse je bilo že 53 volilnih shodov.

Soc. demokrati so postali zdaj n. pr. v Wormsu zelo pobožni tako, da so na nekem shodu celo molili angeljsko češčeno. Shode centra pokušajo soc. demokrati razbijati. Zato je trajal neki shod centra do zjutraj ob pol 3.

LISTEK.

„Naša kri“.

(Igrokaz v štirih dejanjih, spisal F. Finžgar.)

Dejanje:

Prvo: Leta 1813. za časa francoske okupacije je župan v neki vasi na Gorenjskem Miklavž Borštnik, 50 let star, pameten in dober mož. Njegova žena je Katra, Jerica hči, hlapcu je ime Matija. V županovi gostilni so zbrani kmetje, ki proklinjajo Francozo, in fantje kontrabantari, njim na čelu Štefan, Jeričin ženin. Beseda nanese na francoskega oficirja Renarda, ki se je svojčas mudil v vasi zavoljo eksekucije in se zagledal v Jerico. Hlapec Matija zagotovi, da bo on Jerico varoval, če bi se namerilo, da bi Francoz zopet v vas prišel. Medtem prihitel mežnar Groga in pove novico, da sta se kmeta Matijevec in Kuharjev Rok vrnila, prvi iz Laškega, drugi iz Ruskega. Kmalu prideta sama in povesta vsak svojo žalostno povest; kmetje se jeze na »zlodja Napoljanskega«, ki mu ni mar krvi in življenja ljudstva. Župan Borštnik napove, da je intendant zaukazal, da ima vas zopet dati dva konja in dva huzarja ali pa 4000 frankov. Zdajci začne biti plat zvona, eksekucijski oddelek je prišel, častnik Renard in njegov

sergent vstopita, pride do konflikta z županom, Jerica pokaže svoje veliko sovraštvo do tujcev, Renard ji pa dvori, vojaki v vasi streljajo, vendar se zdaj nič ne zgodi, Štefan pobegne v planine

Druge: Ljudje hodijo v cerkev in tožijo nad francoskimi časi. Fantje so vsi v gore pobegnili, ljudje se boje »eksekucijona«, nekateri možje si pa namigavajo, da se bodo Francozi in cesarski spoprijeli in skozi celo dejanje sije upanje, da bo tujevladja kmalu konec. Renard se pri županovih gosti, občuduje trdovratnost ljudstva in lepoto Jeričino ter citira Rousseau-a, češ, nazaj k naravi! Ko se z Jerico šali, ga hlapec Matija dregne in se zopet zakolne, da se dekleta Francoz ne bo dotaknil. Oficir obupuje; Jerico resnično ljubi, upornost ljudstva mu kaže, da Napoleon svojih namenov ne bo dosegel, kruta vojska je vzrok, da ljudstvo ne pojmuje velike imperatorjeve misli: kri h krvi, rod k rodu! Jerica ne bo Renardova, Ilirija ne Napoleonova. Zdajci pride sergent in vsled njegovega prigovarjanja se oficir odloči, da dá poloviti fante, med njimi Štefana, ki mu je napoti. Medtem pregovarja Renard Borštnika, češ, Francozi hočejo ilirskemu ljudstvu le dobro, sanjari, kako bo vzel Jerico in se pokmetil, župan pa o tujcih noče ničesar slišati. Sergent fantov ni dobil, ker so vsi v gorah, Renard da v jezi prebrati proklamacijo in ko izve, da so skrivači v gorah Francoze

napadli, odide s svojo četo na planine, kmetje z županom na čelu pa sklenejo, da se ne udajo, češ, boljša je smrt kakor življenje pod to zastavo! Vendar pa župan zdvaja, zlasti, ker se je medtem izvedelo, da so neznanci napadli pošto in se boji, da bi odgovornost za to ne padla nanj.

Tretje: Renard se je vrnil. Slučaj s pošto se mu zdi kakor nalašč. Čaka še kompanije od generala Bellotija. Upa, da s tem ljudstvo uplaši in župana pritisne, da mu bo dal Jerico za ženo. Toda od generala dospe poročilo, da s kompanijo ne bo nič; Francozom se ne godi preveč dobro. Sergent oficirju nato nasvetuje zvižaje. Župan naj nastavi nož na vrat, češ, Štefana smo v gorah ustrelili, pomoč pride še danes, vojaki bodo vas požgali, hči oskrunili, kmetje bodo viseli. Če daš Jerico, pa bo vse dobro. Župan ne ve, kaj bi, hoče se žrtvovati, toda Jerica, ki je prisluškovala, se odloči, da dá Francozu roko. Mati ji prigovarja: Tvoja kri se bo s tujčevno zmešala, da se naša poštenost zveže s tujčevno pretkanostjo in se bo tako nov rod maščeval nad vsako krivico; rešiteljica bo naroda. Toda hlapec Matija pove, da je Štefan živ, Jerica očita oficirju laž, hlapec pa častnika rani.

Četrto: Oficir, hudo ranjen na roki, je popolnoma resigniral. Njegovi upi so se izjalovili, tudi Napoleonova zvezda ugaša. Maščevalnost ga je čisto minula. Županovim razodene, da cesarski zmagujejo. Žu-

pana prosi, naj se nad njim ne maščuje. Župan je užaljen, češ, bolnika se mi ne lotimo!, veseli ga pa poraz Francozov. Medtem zapoje boben alarm, za odrom se sliši, kako ljudstvo poje »Napoleonove litanije«. V Renardu se zopet zbudi vojak, veli osedlati konja, županu pa prorokuje: čeprav se je zdaj Napoleonova misel združene Ilirije izjalovila, pride dan, ko seže »slovenski narod jugu v roke in se dvigne močan narod steber iz stiske in bede«. Odide. Zdajci prihiti na oder ljudstvo, fantje skrivači, Štefan. Kmetje snamejo župansko tablo, Borštnik pa blagoslovi Jerico in Štefana: »Požegnana otroka z žegnomo očetovim! Naj požene iz vaju rod, ki bo tako ljubil to grudo, kakor smo jo mi, vaši očetje! In ko bodo naše kosti že trikrat prekopane, naj se zvedo pozni vnuki o teh težkih dneh in močnejši naj pomnijo, da vasa vasa in mi smo mi.«

× × ×

Naša sodba:

Da gremo takoj do jedra: Ta lepa drama, da je, odkrito in brez strahu rečeno, kar se zgodovinskih tiče, boljše nimamo, je v 3. aktu zgrešena. Tu se njena poglobljena hiba drastično pokaže. Vođiva ideja je velika, lepa in razodeva misleca: Slovenska kri je poštena, se krivici trdovratno upira, potrpi, dokler more, a to potrpljenje je kakor tihota pred viharjem. Vzporedno s to mislijo teče druga: misel združene Ilirije, ki jo hoče Napoleon

LAŠKO - TURŠKA VOJSKA.

O bojih v Afriki ni danes nikakih poročil. Kakor se poroča čez Berolin iz Carigrada, žele Mladoturki, da bi se kmalu sklenil mir. To je mogoče, ker če se še dolgo nadaljuje laško-turška vojska, je v nevarnosti mir na Balkanu. O laško - turški vojski so došla danes sledeča poročila:

Tripolis, 2. januarja. (Kor. urad. Ob 5. uri 15 minut zjutraj.) V Tripolisu, Tadjuri, Ainzari in Homsu se ni nič novega zgodilo.

Carigrad, 2. januarja. (Kor. urad.) Na ukaz vlade se je danes zaprla podružnica »Bance di Roma«.

Berolin, 2. januarja. (Zasebno.) »Vossische Zeitung« poroča iz Carigrada, da žele člani mladoturškega odbora, da bi se kmalu sklenil mir z Italijo. Uradno se še sicer niso uvedla mirovna pogajanja, a zdi se, da bodo kmalu dobili pravo obliko. Veliko težavo povzroča, ker je proglasila Italija aneksijo, a sodi se, da se lahko zadeva reši tako, da se Italiji odstopi Tripolis, višja suvereniteta v Cirenajiki se pa prepusti sultanu.

BEG FRANCOSKEGA STOTNIKA LUXA.

Francoski vojni minister Messimy je zasljal iz pruske trdnjave Glatz pobeglega stotnika Luxa. Stotnik je natančno poročal, kako je pobegnil. Francoski častniki so mu pošiljali v Glatz časopise, revije in knjige. Zavoji niso bili zvezani z vrvicami, marveč z žicami, ki jih je Lux zbiral in si iz žice napravil lestev. V platnice knjig so bili uvezani nemški bankovci, pile, noži, ki so jih napravili na Francoskem nalašč zato, da se omogoči beg. Luxa so obveščali o pripravah za beg tako, da so mu pisali nesumljiva pisma, a notranjo stran kuvert so napisali z nevidnim citronskim črnilom, ki napravi pisavo vidno, če se papir ogreje. Luxa je čakal, ko je zapustil trdnjavo, avtomobil, ki ga je vozil neki ogrski šofer. Begunec se je pripeljal v avtomobilu v Avstrijo, od tu pa na neki mali postaji na Dunaj. Ko se je odpeljal Lux v Nemčijo, da vodi špionažo, je bil na Francoskem za begunca proglašen in se bo moral zato zagovarjati pred vojnim sodiščem, ki ga seveda oprost. »Petit Parisien« pa poroča o begu, da je moral Lux več časa paziti na stražo in da se je izpustil po vrvi, ko je korakala straža mimo njegovega zaporja. Berolinski vojaški krogi se jeze vsled francoskih poročil o Luxovem begu in naglašajo, da se Luxu ni tako lahko omogočil beg, kakor to trdi pariško časopisje. Ne verujejo, da bi mogel Lux shraniti toliko žice, da bi si bil spletel lestev. Poveljstvo trdnjave je namreč natanko preiskalo vse stvari, ki jih je dobival Lux. V Berolinu sodijo, da so najbrže v zvezi z begom kaki vojniki v trdnjavi, ki so za poveljnikovim hrbtom preskrbeli Luxu žico. Pariški »Figaro« graja, ker je vojni minister zasljal Luxa. »Agence Havas« poroča, da je dobil Lux povelje, da naj se ne udeleži sprejemov, slavnosti ali zbirk, ki bi se priredile njemu v čast.

KITAJSKA PRED VOJSKO MED SEVEROM IN JUGOM.

Po dozdaj došli poročilih se pripravlja med severno in južno Kitajsko velika državljanska vojska. Južna Kitajska je za republiko, severna ne mara republike in mongolski knezi naglašajo, da se bodo bojevali proti re-

publiki in če se dejansko izvede, proglase svojo neodvisnost. Vojska med severom in jugom se še ni pričela, pač pa se zbirajo republikani v Čifuu, mongolski knezi pa v Kalganu. Na Mongolsko sta baje že tudi odpotovala kitajski cesar in cesarica vdova. O novih bojih še ni poročil.

Juanškaj dobil 3 milijone telov.

Pekin, 3. januarja. (Kor. urad.) Juanškaj je bil zasljan včeraj na dvoru. Kakor izjavlja zunanji urad, je dala Juanškaju cesarica vdova na razpolago 3 milijone telov. Veliko znakov je, ki govore za to, da severna armada le čaka na to, da prične zopet vojsko.

Mongolski knezi podpirajo vlado.

Kalgan, 3. januarja. (Kor. urad.) Knezi južne Mongolske so soglasno sklenili, da hočejo podpirati vlado proti revoluciji, a da od Kitajske odpadejo in proglase neodvisno državo, če se ustanovi republika.

Dvor pobegnil na Mongolsko.

Peterburg, 3. januarja. (Zas.) Iz Harbina se poroča, da sta se kitajski cesar in cesarica inkognito peljala skozi Tjancin in da bežita na Mongolsko.

Revolucionarne priprave za nadaljnjo vojsko.

London, 3. januarja. (Kor. ur.) »Morningpost« poroča iz Sangaja: Tri križarice revolucionarjev so priplule v Čifu, kjer se zbirajo vstaji, da napadejo severno Kitajsko.

Skilcanje narodnega konventa.

Sangaj, 3. januarja. (Kor. urad.) Mirovna konferenca je sklenila, da izvoli vsaka kitajska provinca tri zastopnike v narodni konvent. S tremi odposlanci bosta zastopani tudi Mongolska in Tibet. Poslance vpokliče deloma republiška vlada, deloma pa Mandžuci.

Šlajerske novice.

š Telovadni tečaj Orlov. Kakor smo že poročali, se je vršil v Celju te dni telovadni tečaj Orlov. Udeležilo se je tečaja okrog 40 do 50 zastopnikov raznih telovadnih in izobraževalnih društev. Novinci so imeli telovadne vaje pri »Belem volu« v dvorani, drugi telovadci pa so telovadili v okoliški ljudski šoli. Bila so tudi tehnična predavanja. Tečaj sta vodila brata Jeločnik iz Ljubljane in Čulak iz Št. Jurija ob Taboru.

š Tečaj za tajnike zadrug. V Celju se je vršil dne 27. in 28. decembra 1911 tečaj za nadzorstvo in tajnike zadrug. Tečaja se je udeležilo lepo število zadrugnih funkcionarjev. Dala so se članom nadzorstva navodila za poslovanje, sestavljali zaključki ter razpravljalo o raznih važnih zadrugnih vprašanjih. Tečaj je vodil nadrevizor VI. Pušenjak.

š Mariborske novice. Topničar Janez Kurzmann, ki je moral za kazen eno leto dalje služiti, je 24. decembra pobegnil iz vojašnice. — »Marburger Zeitung« slavi te dni petdesetletnico svojega obstanka. Bila je ustanovljena kot »Correspondent für Untersteiermark«, začetkom leta 1866. pa je dobila svoje sedanje ime. — Mariborski občinski zastop je popravil svoj sklep glede zvišanja najemninskega vinarja tako, da znaša ta sedaj 12 %.

š Ponarejalca denarja so zaprli v Brežicah v osebi nekega krovca Janeza Jokša. Našli so pri njem mnogo ponarejenega denarja.

pa nam ga v tistem prizoru napravi odločno nesimpatičnega. In če bi se mu Jerica v strahu in trepetu udala, bi se nam zdela velikobolj verjetna kakor v tisti svoji junaški pozi, ki je tako nenaravna in ne spada v okvir ostalega miljeja.

Ker smo ravno pri miljeju, moram tudi to povedati, da je pisatelj, išoč velikih efektov, tisto ilirsko misel premočno poudaril, zakaj častnik Renard napravlja nekoliko preveč vtis, da je glas vpjohčega v pušavi. Njegove deklamacije o združenju Jugoslovancev ne napravijo na nobenega v dramu nobenega vtisa: tu se gre za odpor »naše krvi«, za boj zoper tujca, milje ni za to, da bi kdo predaval o Iliriji. Morebiti par besed; kar je več, se da jako težko spraviti v okvir te snovi. Sicer pa bo moral pisatelj tudi marsikaj črtati, kar služi v povdarek ideje, kako je naše ljudstvo konservativno, novotarijam nasprotno in samosvoje; tako so gledavci motili prepogosti vzkliki oficirja o »tem ljudstvu« in županov blagoslov na koncu. Meni se zdi, da bi bila drama zelo veliko pridobila, ako bi bil pisatelj namesto različnih deklamacij upornost kmetov bolj markiral s primernimi dejanji. Kakor je ta drama zasnovana, pa se mora vsekakor postaviti v ospredje odpor naroda zoper tujca sovražnika: »Do kosti nas je ogulil Francozi« — »Naj ga odnese zlodij, Francozale« — »Če bo tujec še dolgo, je

š Mlad tat. Že več let sem kradel je deček Franc Auchin v Sv. Miklavžu pri Slovenjgradcu pri večih posestnikih kakor sraka. Zaradi njegove mladosti ga dozdaj niso naznanili. Postal je 14 let star in kradel zopet naprej. Orožniki so ga zaprli.

š Samoumor. V Radgoni je skočil huzar Urbanski v vodo, ali splaval je zopet na breg. Nato se je vrnil pod vlak in našel tako smrt. Vzrok samoumora ni znan.

š Otroka zadušilo. Vsled dima se je zadušil enoleten otrok viničarja Liplinga v Hrastovcu pri Ptuj. Zažgala je petletna hčerka viničarja Kekec v sobi posteljino. Ogenj so sicer zadušili, ali otrok je našel smrt v dimu.

š Zadruga rokodelskih obrti za laški okraj je priredila od 2. januarja 1912 naprej skozi štiri tedne čevljarški tečaj v Zidanem mostu v Juvancičevi gostilni. Tečaj vodi strokovni učitelj c. kr. trgovskega ministrstva. Prireditelj je velevažna in je želeli obilne udeležbe interesentov.

š Iz deželnega stavbenega urada. Deželni stavbeni svetnik Alojzij Notar je imenovan deželni stavbenim nadsvetnikom in Alojzij Heide stavbenim svetnikom.

š Dr. Kukovec je tožil »Stražo«, ker je poročala o znani aferi, v kateri je igralo važno vlogo neko dekle, potem radovedne priče itd.; a je zamudil rok za vložbo obtožnice. Proti »Straži« je torej vsako zasledovanje ustavljeno.

š Dramatično društvo v Mariboru uprizori na Kraljevo, dne 6. januarja 1912 otroško spevoigro v dveh dejanjih »Betlehemske pastirje«. Ta vseskozi vabljiva igra je bila uprizorjena na vseh čeških odrih z velikanskim uspehom. Dva meseca se že vadijo mariborski slovenski otroci v petju, ki bode občinstvo na dan predstave naravnost presenetilo. Znana godba »Glasbenega društva« bode spremljala otroško petje, kar bo podalo celi igri še večji efekt. Predprodaja vstopnic oskrbuje V. Weixel v Mariboru, Gornja Gosposka ulica. Začetek igre točno ob 4. uri popoldne.

š Iz poštne službe. Poštno in telegrafsko ravnateljstvo v Gradcu je imenovalo poštno uradnico Rozo Teyrovski za poštno oficijantino za Zalec.

š Imenovanja na južni železnici. Za nadrevizente so imenovani revidente: Josip Jircik v Trbovljah, Karol Novak v Ljubnem, Franc Mraz v Ptuj, Alojz Heidenreich v Mariboru, Štefan Mlaker v Ptuj, Josip Sandermann v Mariboru, Jos. Primus v Mariboru, Avgust Ludvik v Zidanem mostu; revidentom so imenovani adjunkti: Franc Haring v Ptuj, Viktor Klarmann v Vuzenici, Josip Opelka v Mariboru, Josip Stopar v Poljčanah, Josip Mohorko v Zidanem mostu, Egon Hecht v Ptuj, Adolf Kabas v Celju, Alojz Jöbstl v Mariboru, Ivan Lemeš v Mariboru in Milan Malenica v Rogatcu.

š Palec odgriznil. Na novega leta dan je nastal v gostilni Legvartovi v Savodni pri Celju prepri in pretep. Gostilničar je hotel pretepače pomiriti. Med tem mu je postopač Gösser odgriznil palec. Gösserja so zaprli.

š Zavratni napad. Iz Slivnice pri Celju se nam poroča: Te dni sta šla brata Janez in Leopold Savski k svojemumu v Javorju stanujočemu bratu Jožefu Savski, da bi mu pomagala pri kolih. Med potjo so se jima pridružili trije fantje. Nekaj časa so šli skupaj, nato pa so se poslovili. Kmalu potem pa so prišli oni trije za njima ter ju napadli z noži in koli. Ko sta Savska težko ranjena začela bežati, so oddali napadalcu za njima tri strele. Ko sta pribežala napadalca do bratove hiše, sta mo-

naša kri ubita! — »Boljša smrt kakor življenje pod to zastavo!« — »Ali ga ni, da bi zadavil tega Napoleona?« — »Stara vera, star denar, stari cesar!« — Dve ideji se borita v Finžgarjevi dram, a njihovo nasprotstvo je prekriceče. Ne rečem, da ni njun medsebojni boj v glavnem junaku spretno orisan, toda njegova misel: »rod k rodu, kri h krvi« prehudo podleže — v tem je nekaj, kar nas ne zadovolji popolnoma; ena ideja je v tej zasnovi drugi na škodo.

S tem sem povedal, kar se mi zdi v »Naši krvi« pogrešeno, kar se pa bo po mojem mnenju dalo s prav majhnim trudom popraviti. Ostane pa neoporečno dejstvo, da je »Naša kri« delo pravega dramatika, da se je Finžgar z njim povzpел visoko med našimi dramatik in da ga ni nobenega, ki bi se mogel med nami ponášati s podobnim. Naj kdo drugi postavi take značaje iz našega ljudstva na oder! Župan Borštnik! Njegova neodločnost v gotovih trenutkih, njegova dobrodušnost, zraven je vzplamtavajoča energija, vse to je stvarno dobro utemeljeno, je tudi psihološko korektno, zakaj tak je povrečno naš človek v resnici in zelo napačno je misliti, da mora v vsakem karakteru to ali ono predominirati. O Jerici in njeni materi smo že povedali svoje; Matija, Gašper Zapotočan, Matijevec in Rok, Podrepec, to so pa tipi, ki so ukle-

rala leži v posteljo. Kot napadalca je izsledilo orožništvo posestniška sinova Alojzija Doberška in Antona Seničarja. Tretji je izginil neznano kam. Zlobneža so izročili okrožni sodnji v Celju.

Koroške novice.

k Gospodarski shod, ki ga je priredila dne 30. decembra v gostilni Tolstovrške slatine živinorejska zadruga za Tolsti vrh in okolico se je dobro obnesel. G. Andrej Oset, tajnik zadruge, je prisrčno pozdravil vse došle, nakar je govoril škocijski župnik g. Vinko Poljanec jako zanimivo in poljudno o važnih panogah gospodarstva. Kmetje so z velikim veseljem poslušali izvajanja g. govornika. Ravnotako zanimiv je bil govor g. Grila iz Vorber pri Velikovcu. Zadruga, ki je bila meseca avgusta ustanovljena, šteje okoli 30 članov. Počasi tudi v Tolstem vrhu gospodarsko napredujemo. Lepo je, da se tudi g. graščak Celestina zanima za gospodarsko osamosvojitve našega kraja in vneto sodeluje z našimi kmeti; prevzel je načelnitvo zadruge. Letos obiskujeta dva učenca iz našega kraja zadrugo šolo v Ljubljani, eden pa kmetijsko šolo na Grmu.

k Za župnika Podkloštrom je imenovan č. g. dr. Fr. Ks. Cukala, dose-

daj vikar v Marjanišču v Celovcu.

k Deželni šolski svet je razdelil 400 kron tistim nemškim učiteljskimkom v Celovcu, ki obiskujejo pouk slo-

venščine in ki bodo enkrat kot »jugendbildnerji« delovali med Slovenci.

Dnevne novice.

š Zmaga S. L. S. v Krškem. Razmerje glasov pri občinski volitvi v Krškem je bilo naslednje: I. razred: S. L. S. 320, liberalci 196; III. razred: S. L. S. 803, liberalci 720. II. razred: S. L. S. 428, liberalci 442.

š Dnevni, Učiteljska tiskarna, dolgov in špekulacije. Jutrovc v preguanstvu, kamor jih je zapodil Adolf Ribnikar, se oglašajo in streljajo z ostrimi strelji nazaj v Ljubljano proti svojim sovražnikom, katerim prorokujejo bližnji konec. Naperjeni so pa v prvi vrsti proti Ribnikarju in pa Učiteljski tiskarni. Milan Plut piše namreč v poslasticah na svoje nekdanje prijatelje v Učiteljski tiskarni sledeče:

»V preguanstvu. Pregnali so nas iz Ljubljane, ker so nam želeli smrt in so mislili, da takoj poginemo, ako bomo pregnani iz lepe in prijazne slovenske prestolnice... In ni nas pregnala Schwarz-Pinkova vlada, niso nas pregnali klerikalci in tudi Lauter ni tega storil, četudi imajo vsi ti dovolj vzroka sovražitati nas. Ne, pregnali so nas narodni in »napredni« ljudje, ki bi se morali samo »Jutru« zahvaliti, da so sploh kaj postali in da igrajo danes v javnosti vlogo, ki je gotovo ne bi igrali, ko bi se gledalo nanjihove skromne zmognosti.«

Prorokovanje. »Kaj hočejo in kaj nameravajo daničarji, t. j. Ribnikarjevi in Dimnikovi pristaši? Tako se povprašujejo ljudje po Ljubljani, mi pa to vemo in zato pravimo že danes: ne bo dolgo trajalo in — narodno-napredne stranke ne bo več na Slovenskem, ako bo »Daničar« dolgo izhajal. Trdimo to zato, ker so nam načrti Adolfa Ribnikarja in peščice njegovih somišljenikov prav dobro znani. Nas to sicer vse skupaj nič ne briga, ali škoda bi

s krvjo in kruto silo udeležiti. Ali se je pisatelju posrečilo te dve ideji dramatično v sklad spraviti, to se mi pa zdi vprašanje. Renard je glasnik ilirizma, potem je Napoleonov vojak, trd v svoji službi, zraven filozof enciklopedijske ideologije. Vse to se v njem bori; od zanosa do resignacije je v njem le en korak, nad svojo nalogo zdvaža že v 2. aktu. Kdor misli, da je naloga junakov, da so dosledni, se bo nad Renardom izpodtikal, toda mi nimamo zoper psihologijo tega bonapartističnega oficirja ničesar. Tak značaj Jeričin in zlasti njene matere. Kako more Jerica priti do tega, da bo »rešiteljica naroda«, ako se Francozu uda, mi je čisto neumevno, kvečjem reši vas in očeta. Motivacija, ki ji jo pa njena mati sugerira, je v ustih kmečke matere nemogoča; to so Darwinove ali Spencerjeve teorije, ki se v kmečki glavi ne morejo poroditi. Od Renarda bi pričakovali, da ne glede na svoj položaj, sklence dekleta dobiti naravnost, po tisti poti, ki jo je navajen hoditi, naj se potem zemlja ali nebo podere! Tista okorna in nizkotna zvišča

sani z roko globoko poznavalca našega ljudstva. Idealist Renard je, če abstrahiramo od tega, kar smo zgoraj povedali, simpatičen dečko, izborna pogojena mešanica bonapartističnega vojščaka in sanjača, pravi otrok tiste dobe, v kateri so živel ideali »meščanskih čednosti«, in Rousseaujevega sentimentalizma skupaj z osvajačnimi tendencami velikega Korza. Tehnično je drama zlasti v svojem prvem delu izborna, učinkujoča, v 1. in 2. aktu bi ne mogel črtati ne ene besede, ne enega prizora, drugo se z drugim sklada, jezik je mojsterski, klen in silen, vse kipi življenja — tu ga gotovo ni, ki bi Finžgarja dosegal! Tudi zna med nami le Finžgar ljudi tako postaviti na oder, jih razporediti, uvesti in situacije z eno samo potezo osvetliti. Naj reče kdo, kar hoče, naši ostali dramatik so v tem oziru nasproti Finžgarju majhni. Kar se še karakterov tiče, ne memo pozabiti hlapca Matija, ki je tudi naše gore list, Štefan pa je nekoliko premalo označen in igra v razmerju z drugimi premajhno vlogo. Vobče rečeno, so se pisatelju moški tipi boljše posrečili, nego ženska.

Igravci:

Vsi so se pošteno potrudili, le to je treba igravcem odločno nasvetovati, naj se teksta verno drže, ker je v tej drami vsaka beseda desetkrat premišljena in pretehta.

bila vendar velika, ako se razbije že itak slaba narodno-napredna stranka in razbijati znajo Ribnikarjevci prav dobro in le škoda je, da ne znajo tako dobro — zidati.

Sami dolgovi. »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani zna biti nasproti svojim dolžnikom do skrajnosti brezobzirna, kar se je pokazalo ravno pri »Jutru« in zato bi ji iz srca privoščili, da bi bili tudi njeni upniki nasproti nji ravno tako brezobzirni, ker tudi ona je zadolžena — in še kako, in ako bodo njeni upniki zahtevali plačilo, se ne bo mogla niti pritoževati nič, ker jim je dala sama — dober zgled.

»Lepa neodvisnost.« »Dan« pravi, da je neodvisen političen dnevnik in hoče s tem agitirati za sebe. Zato konstatiramo: da je glavni urednik »Dneva« ljubljanski mestni tržni nadzornik Adolf Ribnikar, za katerega se ne more reči, da je neodvisen.

»Občinstvo bo strmelo«, pravi končno »Jutro«, ko bo slišalo, kako so si posamezni upravniki svetniki učiteljske tiskarne napravili pri »Jutru« lepe sinekure in se niso nič brigali, ako ima pri tem tudi tiskarna kot taka škodo, da so le oni imeli svoj del. »Danovce« psuje »Jutro« z »denarnimi in političnimi spekulanti«.

+ Razpis del belorajnske železnice. Glasov v »Laibacher Zeitung« priobčenega razgleda je razpisana zgradba delne proge Rudolfovo—Metlika železna meja t. j. naprava podstavbja, posipa in položitve nadstavbja, vrhstavbja, ograditve železnice, dobave in prestavitve železniških znakov ter dobava mejnikov. Ponudbe se sprejemajo najkasneje do 1. februarja 1912 do 12. ure popoldne pri c. kr. železniško-gradbenem ravnateljstvu na Dunaju, VI, Gumpendorferstraße 10. Pogoj in drugi pripomočki se morejo upogledati pri prej omenjenem ravnateljstvu in pri c. kr. trasirnem oddelku v Rudolfovom.

+ Dr. Anton Gregorčič, deželni podglavar in vodja S. L. S. v Gorici, je 2. t. m. praznoval 60letnico svojega rojstva. Tudi mi se spominjamo velikih zaslug, ki jih ima ta mož, posebno za slovensko šolstvo v Gorici, ter mu k njegovemu jubileju iskreno častitamo!

+ Razpor v hrvaški stranki prava. Razni listi so te dni priobčili vest, da je v hrvaški stranki prava došlo do razpora. Mi smo bil napram tem vestem jako previdni in res današnja »Hrvatska« imenuje te vesti gluposti ter pravi: »To su takove gluposti, da mi ne čutimo potrebu ma ičim ih opovrgavati. Stranka prava stoji verno na svojem programu, vierna rieči, zadatoj narodu hrvatskomu. Stranka prava se ne upušta u paklanje i podpiranje magjarskih eksponenata. Neka jednom za uvek to upamte naši protivnici.«

+ Kaj bo na Hrvaškem? Po hrvaških listih se širijo vesti, da čaka Hrvatsko v najkrajšem času komisarijat. Tudi se poudarja, da se še sedaj mudi baron Rauch, ki je z bansko krizo v zvezi, na Dunaju. Gotovega pa še sedaj ni nič, ampak so vse vesti le časnikarska ugihanja.

+ Goriški deželni zbor je sklican na 11. t. m.

— Goriški knez nadškof dr. Sedej je imel ob priliki, ko mu je duhovščina prišla voščiti novo leto, nagovor, v katerem je poudarjal pred vsem važnost evhrastičnega kongresa na Dunaju ter da bo letos otvorjeno novo deško semenišče, ki se bo izročilo v oskrbo redovnikom.

— Izboljšanje železniških zvez iz Trsta državni kolodvor v inozemstvo. Evropska železniška konferenca za vozni red na evropskih železnicah, ki se je vršila dne 29. in 30. novembra 1911 v Trstu, je sklenila, da se izboljšajo železniške zveze iz Trsta drž. kol. v inozemstvo. To izboljšanje se izvrši v poletni sezoni s 1. majem 1912. leta in sicer na državni alpski progi Trst drž. kol. — Gorica — Jesenice — Beljak in Celovec. Sedanji trikrat na teden vozeči mednarodni direktni ekspresni brzovlak »Turski ekspres« dr. kol. — Solnograd — Monakovo — Pariz bo vozil vsak dan tja in nazaj. Sedanja direktna zveza Trst — London preko Vlissingena (Nizozemsko) se pospeši in skrajša za 2½ uri tako, da bo vlak prevozil to črto v 33½ urah mesto v 36 urah. Poletna brzovlaka št. 507 in 508 se tudi pospešita in vožnja precej skrajša. Popoludanski brzovlak št. 2102, ki odhaja sedaj iz Trsta točno ob 5. uri bo odhajal 40 minut pozneje in sicer ob 5. uri 40 min. Na novo se uvedeta nova dnevna direktna brzovlaka št. 709 in 710 (iz Trsta drž. kol. skozi Bohinj—Karavanke po pusterški dolini preko Brennerja, A lberga in Švice na Francosko v Pariz) Trst drž. kol. — Beljak — Franzensfeste — Inomst — Zürich — Pariz, ki bosta imela zvezo z na novo uvedenim ekspresnim mednarodnim brzovlakom Dunaj — Pariz (preko Amstetten — Selthal — Bischofshofen — Inomst — Arlberg — Buchs — Zürich (Švica)). Ta nova brzovlakova zveza po državni bohinjsko-karavanški progi bo imela direktni voz I. in II. razreda Trst — Pariz in jedilni voz Trst — Franzensfeste. Na državni alpski progi bo vozilo v poletni sezoni začenši s 1. majem 1912 dnevno 12 brzovlakov. Trst, največji trgovski emporij Avstrije ima po novi državni alpski progi najkrajše in najhitreje direktno zvezo z največjimi glavnimi mesti evropskih držav kakor London, Pariz, Berlin, Dunaj, Petrograd, Bruselj, Amsterdam, Zürich in Monakovo. Vezni z najlepšim komfo tom urejeni brzoparniki »Avstrijskega Lloyd« posredujejo najhitrejšo in najkrajšo zvezo iz Trsta v Dalmacijo, Carigrad, Grško, Sirijo, Aleksandrijo, Indijo in Kitajsko. Po državni alpski železnici v Trst prihajajoče potujoče občinstvo ima ugodne zveze z najvažnejšimi zdravilišči, posebno prežimovališči na k asnih obmorskih pokrajinah in rimskih starinah bogate avstrijske revije kakor so Gradec, Oglej, Portorož, Pulj, Opatija, Veliki in Mali Lošinj, Brioni, Dubrovnik in dalmatinsko otočje.

— Spomenik škofu Baragi. Ameriški list »Ave Maria« piše: Kakor smo brali v zapisniku zadnje konvencije K. K. S. Jednote v So. Chikagi, Ill., sklenilo se je, da bo Jednota delovala na to, da se postavi škofu Baragi primern spomenik. Ta krasen sklep konven-

cije iz srca pozdravljamo tudi mi in zelo želimo, da bi se ta zadeva prej ko preje vzela v roke. Narod, ki ne zna ceniti svojih vel. mož, jih ni vreden. Škof Baraga je bil gotovo velik mož, na katerega smo Slovenci lahko ponosni. Tako mal narod smo, pa smo imeli toliko odličnih mož že tu v Ameriki. Med najbolj zaslužnimi je škof Baraga in sicer ne samo za sveto Cerkev, temveč si je veliko zaslug pridobil tudi za celokupen ameriški narod in državo. O zaslugah škofa Barage bomo skušali prihodnje leto kaj več pisati. Da se doseže uresničenje tega sklepa, bi bilo po naših mislih najprimernejše, da bi se sestavil poseben odbor najprej med nami Slovenci, ki bi naj bil pa samo pripravljalni odbor. Zal, da tega odbora konvencija takoj ni izvolila. Ta odbor naj bi pa sestavil odbor duhovskih in svetnih odličnjakov, ki bi potem sprejel vso nalogo v svoje področje. Pripravi smo, če se bo stvar pravilno začela, odbor ne bo imel posebno velikih težav. V malo letih bo nabrana potrebna vsota denarja, da se spomenik postavi. Zlasti bi šlo jako hitro in lepo, če bi se dalo navdušiti za to idejo državo in škofijo, kjer je Baraga zlasti deloval in pa splošno ameriško častnikarstvo.

— Velika nesreča bi se bila lahko prigodila na popoldanski metliški pošti včeraj. Pri Zajcu, pod gorjanskimi serpentinami se je prevrnil poštni voz ter se pretrgal. Konji in sprednja kolesa so ostala na cesti, vse drugo s potniki vred pa je padlo globoko pod cesto. Potovalec sta dva dijaka, ena žena iz Radovca in en duhovnik iz Ljubljane. Ženo potnico so odpeljali v bolnišnico, dva sta nepoškodovana, eden bo pa menda tudi brez nevarnosti. Poštna uprava naj krivdo dožene.

— Izpraznjena srednješolska mesta. Do 31. decembra so bili izdani v zadnjem času sledeči razpisi: Ravnateljska mesta: Wandsdorf (r.), Linc (realg., 25. I.). — Klas. filologija: Heb (g. L. Gr. d., 15. II.). — Moderna filologija: Landskron (g. D. I. gr. 13. I.). Ustje (r. Fr. D. 15. I.), Bolcan (rfrealg., I. D. 27. I.), Smichov nem. g. D. I. gr. 16. I.), Dunaj XI. (r., Fr. E. in Fr. D. 1. II.). — Zgodov. zemljepisna skupina: Gmund (realg., 31. I.), Gorica (žen. uč., 29. II.). — Matem.-fizikalna skupina: Dunaj I. (r. M. Geom., 31. I.), Dunaj XI. (r., M. Geom., 1. II.). Praga: Staro mesto (nem. realg., M. Nl., 31. I.), Bergreichenstein (r., M. Geom., 11. II.). — Prirodopisna skupina: Praga: Novo mesto (g., Ng. m. nl., 13. I.), Duka (realg., Ng. m. nl., 25. I.). — Risanje: Gmund (realg., Z. geom., 31. I.). — Telovadba: Bolcan (rfrealg., 27. I.), Bergreichenstein (r., 11. II.). — Kratice in znaki kakor navadno.

— Na ženskem učiteljskem v Gorici je razpisano def. mesto zgodovinarja. Zadnji vložni termin za prošnje je 29. februar.

— Spomenke v franjski državni stavbni službi. Dežel. predsedstvo v Ljubljani je prestavilo c. kr. nadinženirja Ivana Jakše v Posojino k c. kr. stavbnemu departementu deželne vlade v Ljubljani in c. kr. inženirja Karola Krivanec iz Kranja v Posojino.

— Imenovanje. Notranji minister je imenoval okrajna zdravnika dr.

Bronislava Galaša v Kiškem in dr. Antona Pregla v Ljubljani za višja okrajna zdravnika.

— Skupina Jugoslov. Zveze v Vrtojbi pri Gorici je imela na Novega leta dan predavanje o draginji. Predaval je Fr. Kremžar iz Sorice. — Prejšnji dan je Ethin Kristan iz Ljubljane v Dol. Vrtojbi pridigal zoper kanone in cerkev. Naša misel v Vrtojbi pa krepko napreduje.

— Zborovanje čeških katoliških učiteljev. Dne 28. decembra so zborovali v Olomucu v velikem številu češke katoliške učiteljice.

— Izpred goriškega okrajnega sodišča. Pred goriškim okrajnim sodiščem so bili pretečeni teden sojeni oni trije fantje iz Vrha, o katerih smo svedečeno poročali, da so pod Kapelo napadli nekega Fabrota. Preiskava je došla, da so fantje popolnoma nedolžni, kar se tiče ropa ter da je Fabro izgubil uro drugje. Šlo se je le za malo prasko, ki so jo imeli s Fabrotom, vsled česar so bili obsojeni na 6, oziroma 10 dni zapore. Tako je torej ta reč končana.

— Lep sin. Pod tem zaglavjem smo prinesli dne 28. decembra vest, da je Franc Kralj, posestnikov sin na Ježici dne 27. decembra v prepiru svojega očeta Mihaela s kamnom udaril po obrazu, mu prebil ustnico in izbil zobe, tako da je moral ta v deželni bolnišnici pomoči iskati. To poročilo je slonelo na izpovedbi Mihe Kralja. Kakor smo pa sedaj od merodajne strani izvedeli, je stvar vsa drugačna. Miha Kralj je zelo pijači udan in je ravno en dan pred tem večerom prišel pijan domov in zagal svojo ženo po stopnicah. Nato je signal iz hiše vso družino, ki si je šla drugam iskat zavetja pred pijanim očetom. V svoji pijanosti je tekel za ženo in grozil, da bo vsakega ubil, kdor pride še nazaj v hišo. Pri tem je pa padel in se sam sebe poškodoval. Njegov sin Franc je pa pošten dečko, ki je pri vsej stvari popolnoma nedolžen.

— Nov dnevnik v Zagrebu. Z novim letom je pričel v Zagrebu izhajati dnevnik »Neues Tagblatt«. Poročal bo nepristransko o dogodkih na Hrvaškem.

— Prašičje meso prodaja v Celovcu mestna občina po 1 K 10 vin. do 1 K 30 vin. kg.

— Kranjska deželna vinska klet bo odprta (pod kavarno »Evropo«) prihodnji četrtek od 5. do 9. ure zvečer, na kar posebno opozarjamo tudi goste z dežele.

— Odbor »Društva za raziskavanje podzemskih jam na Kranjskem« vabi še enkrat svoje ude na občni zbor, ki se vrši v petek ob pol 4. popoldne v deželno-vladni palači.

AMERIŠKE NOVICE.

Ponesrečni Slovenec v Ameriki. V Mineralu, Kans., je 23. nov. l. l. Slovenec Gregor Zvonc iz Rop pri Vel. Laščah na Kranjskem, ponesrečil v rudniku. Opoldan je še zavžil skupno z drugimi bližnjimi sodelavci svoje jamsko kosilce, potem pa ga ni bilo več videti priti iz njegovega prostora. Nek tovariš ga je šel iskat v njegov prostor, a našel ga je pod kamenjem mrtvega. Raniki je bil 42 let star in samec.

Slovenski grobovi v Ameriki. V Indianapolis, Ind., je umrla 18. decembra

na. Na višku je bil Verovšek, ki je ustvaril župana, kakor si drugače slovenskega župana sploh ne moremo misliti. — Nučič je bil izboren, vloga je tudi čisto zanj, in če bi Nučiča ne bilo, bi bil pisatelj Revard marsikaj na verjetnosti izgubil. — Potem Danilo, ki je igral kmečkega hlapca tako realistično, da je izzval spontano odobravanje. — Za njim Molek kot Podrepec. — Končno Skrbineš in Drenovec (Matijevac in Rok), ki sta napravila s svojim pripovedovanjem velik učinek. — Povrh kot mežnar je udaril nekoliko preveč na smešno plat, Simačku, ki je igral Štefana, pa uloga slovenskega kmečkega fanta odločno ne pristaja. Križaj je kot Turbot svojo nalogo zadosti dobro rešil, sicer pa ta uloga ne stavlja nobenih velikih zahtev. Bukšek kot Zapotočan je bil nekoliko preveč afektiran; kmeta bi moral še nekoliko študirati, sicer je pa ugajal. — Wintrova in Bukšekova sta igrali kmetici, kakor je pač na našem odru navada — slovenskega kmečkega dekleta igrati je velika umetnost. — Pri tej priliki moramo še opomniti, da se nam zahteva gotovih kritikov, naj se tudi v takih igrah govori književna slovenščina, ne zdi upravičena. Naj se kaka srednja pot najde in naj se igravci vsaj v načinu izgovarjave in naglaševanja nekoliko dialektu prilagodijo; kdor je n. pr. včeraj slišal reči iz kmečkih ust: zdaj, temu je bil užitek za cel večer pokvarjen. V tem oziru bi moral igravcem g. Verovšek za vzor služiti.

Pisatelj: Finžgar naj bo uverjen, da je ustvaril dramo, ki se bo poleg »Divjega lovca« na

naših odrih po celi domovini najraje igrala in se ohranila; to delo je res naše krvi, pristen izraz slovenske duše, kakor nam ga je le ta avtor mogel podati. Ne meneč se za tiste kroge v naši metropoli, ki umetniško vrednost merijo po svojih političnih simpatijah, naj tendenco, ki je v »naši krvi«, zvestobo do verskih in domoljubnih idealov, ljubezen do grude, odmor proti vsakršnemu tujstvu, le še bolj poudari kakor odgovarja zgodovinski resnici, seveda s še bolj poživljenim dejanjem, z več dogodki, ne toliko s pripovedanjem. 3. in deloma 4. akt bo treba predelati, Jerico zelo prenaraditi. Konec pa zelo dober, razun če se županove besede krajšajo — prevladuje naj tisti efektni kontrast med vojakom, ki hiti za ugašajočo slavo Bonaparta z resignacijo junaka in veselim, nasilja rešenim ljudstvom. Kar se tega tiče, so mi »Napoleonove litanije« zelo všeč — originalno in realistično, da le kaj. Naše ljudstvo bo Finžgarja umelo. F. T.

Josip Lavtižar:

V daljnih deželah.

10. Izlet k reki Niagara.

Kjer so se pred nedavnim časom pesle črede divjih bivolv, tam je nastalo veliko mesto, ki ima v svojem grbu bivala ter si je zato tudi privzelo ime Buffalo. Razprostira se ob severo-vzhodnem koncu jezera Erie in sestoji iz množice ulic, ki se pravokotno križajo med seboj. Glavno vlogo sta

imela tukaj cirkelj in ravnilo. Nekaj hiš je jako visokih; mnogo je zidanih iz neometane rdeče opeke, kar daje mestu bolj temno lice. Ob periferiji je zgrajenih precej lesenih, toda ličnih poslopij, ki se jim pa komaj pozna, da so lesene, ker so stene zakrite z ometom.

Iznenadilo me je veliko število cerkva. Ker je več verskih družb, ima vsaka svoje svetišče, vendar pa se najbolj odlikujejo katoličani, ki imajo razen škofijske cerkve sv. Jožefa tudi goitsko dvostolpno cerkev sv. Ane z jezuitskim kolegijem in še nekaj drugih. Med raznimi narodnostimi je 120.000 Poljakov, ki imajo več božjih hiš, saj je znano, da je poljski narod jako veren. Čeprav so mnogi le v nižjih službah (snažilci cest, postrežniki itd.), preostaja jim vendar dovolj denarja v dobre namene. Zal, da niso složni. Kadar se v resnici skregajo, ločijo se nezadovoljneži od prejšnje duhovske občine, ustanovijo novo ter zidajo tudi novo cerkev. Stari slovanski greh, ki mu pravimo neednost, kaže se vedno in povsod v novih oblikah.

V Buffalu sta me zanimala dva javna kamenita pomnika. Enega so postavili v čast letu 1865, ko je bilo odpravljeno suženjstvo. Ljudstvo, ki gradi take spomenike, kaže, da ima blaga čutila ter smisel za prostost, po kateri smo si kakor ljudje vsi enaki, naj smo belokožci, rjavci ali črnici. Drugi spomenik predstavlja predsednika zedinjenih držav Mac Kinleya, ki

je prišel k panamerikanski razstavi v Buffalo, pa je tu našel smrt dne 6. septembra 1901. Umoril ga je anarhist Czolgosz.

V Buffalu sem dvakrat slišal pripovedovati metodiste, pa ne v cerkvi, ampak zvečer na ulici. Ker so izšli iz anglikanske vere, je največ metodistov na Angleškem in v Ameriki. Ustanovil jih je leta 1729. Janez Wesley. Pridobili so si zaslug v marsikakem oziru (zboljšanje surovih ljudskih razvad, oprostitev sužnjem itd.), vendar pa je njih nauk v več točkah nasproten katoliškemu. Pridigar, ki sem ga prvi večer poslušal ob navskrižju štirih ulic, je bil star gospod sivih las in bele brade, v črni civilni obleki z belo srjaco in črnim ovratnikom. Govoril je počasi in v odsekanih besedah; kadar je priropotal kak težak voz, je govornik počakal ter nadaljeval, ko je bilo zopet bolj mirno. Seveda je moral mnogokrat počakati, da so šli vozovi naprej. Razumel sem toliko, da je šibal alkoholizem ter opisoval žalosten stan pijancev. Vedno več se je zbiralo ljudi okoli njega, eni so ostali, drugi šli dalje svojo pot. Tačas se je mlad človek, stoječ poleg govornika, zgrudil nezavesten na tla. Vzdignili so ga, postavili po koncu ter ga podpirali, da ni padel vncvič, bil je namreč pijan. Ako ni bilo to nalašč dogovorjeno, češ, taki so alkoholiki, imeli so poslušalci živ dokaz o posledicah pijančevanja. Drugi večer je bilo zbranih okoli govornika posebno veliko dam v beli obleki; ne

18letna Antonija Pregel iz Gornje Konoble v župniji Spodnja Idrija. Doma zapušta starše in dve sestre. — Dne 21. decembra je umrl v Aurori, Minn., Maks Arko v najlepši dobi 32 let, rodom iz Ribnice. Zapušta žalujočo vdovo in nedoletnega sina.

Ali ste že kaj darovali za Božičnico slovenskim otrokom ob mejah?!

ZEMELJSKI OSTANKI KARAGJORGJEVIČEV.

Dunaj, 2. januarja. (Zasebno.) V zadevi oskrumbe kneza Aleksandra se poroča, da so osumljeni zločina uslužbenci usnjarne, ki leži blizu pokopališča. Uslužbenci so nameravali izsiljevanje.

Dunaj, 3. januarja. Danes dopoldne se položita krsti staršev srbskega kralja Petra, rajnega kneza Aleksandra in njegove žene, na mrtvaški oder. Popoldne blagoslovi slovesno zemeljske ostanke srbska duhovščina. Zvečer ob 10. uri 20 minut se pa prepeljeta oče in mati kralja Petra v Srbijo.

DOLGOVI ČESKEGA KRALJESTVA.

Izdatki za češko deželo znašajo po predlogi poročevalca 100 milijonov; pokritja za te izdatke je samo 66 milijonov; primanjkljaj znaša tedaj 34 milijonov, medtem ko je bilo lansko leto komaj 22 milijonov primanjkljaja. Deželni odbor je vsled tega sklenil, da ne bo letos nobenega proračuna postavil, ampak je predlogo poročevalcu vrnil, da izdatke še bolj zniža.

Krajne šolske svete prosimo, naj nam pošljejo vse do Novega leta, kar nameravajo dati se letošnje šolsko leto v tisk. Posamič tiskana naročila naznanil, odpustnic itd. veljajo veliko več, nego skupno tiskana. — Katoliška Bukvarna.

Silvin Sardenko, »Mati svetoga veselja«, globoko zasnovana svetopisemska igra je ravnokar izšla in se dobi v Katoliški Bukvarni v Ljubljani; cena 1 K 10 vin., v platno vezana 2 K.

Telefonska in brzojavna poročila.

GROF KHUEN OPERIRAN.

Budimpešta, 3. januarja. Danes dopoldne so ministrskega predsednika grofa Khuena operirali na očesu. Operacija je izvršil prof. Gross s pomočjo asistenta očesne klinike. Šlo se je za mreno. Operacija se je srečno izvršila in niso nastopile nobene komplikacije. Splošno se grof Khuen dobro počuti.

NA DUNAJSKI BORZI.

Dunaj, 3. januarja. Na današnji borzi je prišlo do viharne prometa v škodovih akcijah, ki so za 30 K poskočile, a kmalu zopet za 20 K padle. Tudi alpinske montanske akcije so se živahno prodajale.

FRANCOZI ODOSLALI VOJNO LADJO NA KRETO.

Pariz, 3. januarja. Torpedni rušilec »Landsquenet« je dobil ukaz, da mora takoj odpluti na Kreta.

— Prijatelje našega lista prosimo, da agitirajo za nove naročnike. Mnogo je še slovenskih hiš, gostlin in trgovin, kamor zahajajo naši somišljeniki, a še niso naročene na »Slovenca«. Agitirajte za nove naročnike!

vem o čem se je razpravljalo, gotovo je zadevalo ženski spol.

Vsak, kdor pride v Buffalo, obišče svetovno znane slapove Niagara (izgovori Najger), ki so 35 km oddaljeni od mesta. Plačati 50 centov, pa se po električni železnici za to vsoto pelješ smintja. Stotisoče ljudi jih prihaja gledat vsako leto, saj so najveličastnejša naravna krasota Amerike. Prvi je o njih pisal leta 1678. frančiškanski misijonar Hennepin; poprej so bili znani le ondi bivajočim Indijanom, ki so jim dali ime Niagara, kar pomeni »vodni grom«. Šum se namreč sliši milje in milje daleč.

Niagara teče pri Buffalu iz jezera Erie, dela imenovane slapove ter se izliva v jezero Ontario. Iz tega prihaja še večja ter se vali z imenom Lovrenceva reka proti atlanskemu morju. Ob desnem bregu vodopadov je mesto Niagara Falls, na levem pa kanadska vas Clifton. Tukaj je namreč meja med ameriškimi združenimi državami in med angleško Ameriko (Kanado). Visok most veže oba bregova, da slapove lahko opazuješ od desne ali leve strani. Oglejmo si jih z desnega nabrežja.

POVIŠANE CENE OKROGLEMU LESU.

Praga, 3. januarja. Zveza čeških lastnikov izdelovalnic lesa je objavila, da poviša cene okroglega lesa.

SLAVEN PISATELJ UMRLE.

Vratislava, 3. januarja. Tu je umrl sloveči nemški pisatelj Felix Dahn, profesor nemškega prava na tujakajni univerzi.

BEG VOHUNA LUXA.

G'atz, 3. januarja. Cesar Viljem se je glede bega francoskega vohuna stotnika Luxa natančno informiral. Uvedla se je preiskava zoper eventualne sokrivce. Angleškega vohuna, stotnika Frencha, ki se tudi v trdnjavi nahaja, strožje stražijo.

NEMŠKI PRESTOLONASLEDNIK.

Berolin, 3. januarja. Danes je potekel garnizijski zapor prestolonaslednika, ki dospe iz Danziga semkaj.

TURŠKI KABINET.

Carigrad, 3. januarja. Danes se je turški kabinet definitivno sestavil.

DOTA SRBSKE PRINCESINJE HELENE.

Belgrad, 3. januarja. (Kor. ur.) Skupščina je odobrila v drugem branju predlog glede na doto princesinji Heleni s 75 proti 41 glasovom, nato se je pa z ozirom na pravoslavni Božič odgodila do 22. t. m.

ITALIJANSKI KMETJE ZOPER IREDDENTO.

Arco, 3. januarja. V Silvestrovi noči je prišlo do velikih demonstracij okoliških kmetov zoper mestne iredarje. Policija in orožništvo je napravilo mir.

MADAME CURIE OBOLELA.

Pariz, 3. januarja. Madame Curie je težko obolela. Najbrže se bo morala zaradi vnetja slepega črevesa dati operirati.

NESREČA PRI ČIŠČENJU PETROLEJNEGA REZERVOARJA.

Štirje delavci mrtvi, štirje nevarno, trije lahko ranjeni.

Budimpešta, 3. januarja. (Zasebno.) Pri čiščenju nekega velikega petrolejnega rezervoarja se je zgodila velika nesreča. Ko so rezervoar že izčistili, je padel vanj neki vajenec. Dva delavca sta ga hotela rešiti, a sta tudi padla v rezervoar. Prinesli so takoj električne svetilke, da rešijo ponesrečence. A vsled kratkega stika je nastala eksplozija, ki je povečala nesrečo tako, da so vsled nesreče umrli 4 delavci, trije so bili lahko, štirje pa nevarno ranjeni.

NESREČE PRI STRELJANJU OB NOVEM LETU.

Wels, 3. januarja. Tu obstoja naveda, da se v noveletni noči strelja. Letos se je pripetilo v okolici pri streljanju več nesreč. Trgovski sotrudnik Walch je po neprevidnosti nevarno ranil 26letnega Jožefa Wenigera, 18-letnemu hlapcu Alojziju Mistermaierju je razpočil samokres in mu raztrgal roko, kmečkemu sinu Fellingnerju je tudi počil samokres in mu odtrgal več prstov.

STAVKE V PREDILNICAH.

Trutnovo, 3. januarja. Stavki po predilnicah tvrdke Liebig & Comp. se je pridružil stavka po predilnicah v Senulu.

GENERALNI ŠTRAJK BELGIJSKIH RUDARJEV.

Bruselj, 3. januarja. Danes se je napovedani generalni štrajk socialističnih rudarjev začel. Člani strokovnih organizacij se štrajku niso pridružili.

STRAH KRŠČANSKEGA PREBIVALSTVA V BAKU.

Peterburg, 3. januarja. Krščansko prebivalstvo v Baku se nahaja v velikanskem strahu, ker se boje, da uprizore bakuanski mohamedanci, razburjeni po dogodkih v Perziji, protikrščanske izgrede. Po mestu krožijo močne patrulje.

SAMOUOMOR.

Požun, 3. januarja. Uradnik Avstro-ogrskje banke Evgen Richter se je zaradi nesrečne ljubezni ustrelil.

! Ako še niste, pošljite naročnino! !

Ljubljanske novice.

Ij »Bele rože« so moderna drama, ki jo uprizori »Ljudski oder« na sv. Treh kraljev dan ob pol 8. zvečer. Igra je pisana poljudno, je lahko umljiva in ima plemenito tendenco. Konflikt med razvajenim, pomehkuženim, a v dnu srca blagim Leonom z popustljivo materjo tvori na eni strani dejanje, na drugi strani pa razvoj drama, ki vodi do razvoja Leonova ljubezen do priproste hčere naroda, ki pa ne mara

višje, kot ji je določila usoda. V to dejanje posega par krasno orisanih tipov: skupuh Gosar, stari, dolgoletni poslovodja tvornice Debeljak, ki mu je tovarna takorekoč postala last, praktični gostilničar in razvpita oštrka Amanda, poštenjak gozdar Viljem itd. Naj nihče ne zamudi prilike, si ogledati te lepe igre. Vstopnice v predprodaji se dobe v »Katoliški Bukvarni«.

Ij Novoletnica katoliškega društva rokodelskih pomočnikov je bila vsako leto izborna obiskana, toda tolikega zanimanja, kakor ga je bilo letos za to priljubljeno prireditve, še nismo opazili. Novoletnico je počastil tudi presvitli knezoškof dr. A. B. Jeglič s svojim obiskom; občinstvo ga je pri prihodu pozdravilo z iskrenimi ovacijami. — Spored je bil prav mnogovrsten in v vseh točkah dovršeno izvajen. Med pevsкими točkami gre prvenstvo Kammerlanderjevi kompoziciji »Božična«, ki jo je prednašal dobro izvežbani društveni pevski zbor s pravim občutkom in z umetniškimi finesami. Prekrasno jo je poživljal solist, g. L. Bajde, s svojim slavno-znanim tenorjem. Tudi v pesmi »Moja domovina« in v solospetu »Kranjska dežela« sta se poleg zbora odlikovala solista g. J. Erman in Fr. Jager; zlasti je g. Fr. Jager dosegel lep uspeh. Društveni predsednik g. Alojzij Stroj se je v pozdravnem govoru zahvalil vsem prijateljem in podpornikom društva in poudarjal važnost institucije, katero podpirajo. Katoliška društva rokodelskih pomočnikov, katerih je sedaj nad 1200 z več kot 200.000 člani, vzbuja jo in goje v društvenih s primernimi pripomočki veselje do dela, s prirejanjem raznih tečajev in s strokovnim poukom veselje do vsakovrstnega napredka in nudijo v rokodelskih domovih članom v mestih varno zavetišče in jih s tem in z drugimi uredbami ohranjajo značajne in verne. — Izumitelj klavirine, g. Ludvik Bajde, je na svojem izumu prednašal s pravim občutkom več dobro izbranih točk; prav dovršeno ga je spremljal na glasovirju društveni pevovodja g. P. Gorjup. Občinstvo se je silno zanimalo za izum in vse točke navdušeno sprejelo in med viharnim priznavanjem zahtevalo še novih točk. — Glavni del sporeda je bila igra »Mir ljudem na zemlji«, ki jo je prav spretno priredil za naše razmere g. dr. Ivan Mazek. Vsprico prav primerne scenerije in dobro naščitirane igre smo se lahko zamislili v dvajseto stoletje. Vitez Erazem šentpeterski odpošlje svojega sina Božidarja v križarsko vojsko. Vitez Ostrovhar napade v božični noči šentpeterski grad in odvade v ječo Erazma in njegovega mlajšega sina Lovreta. Pri obleganju Jeruzalema pa medtem reši Božidar Ostrovharjevemu sinu Miroslavu življenje. Zvesti oskrbnik šentpeterskega gradu se zama trudi v tem času rešiti svojega gospoda, Ostrovhar ostane trdovraten nasilnež, dokler ga prihod obeh križarjev, ki se je izvršil tudi na sveti večer, ne gane in ne sprijazni z vitezem Erazmom. — Igra vsebuje blazilno dejanje v prikupni obliki in uprizorjena je bila tako dovršeno, da je prišla do popolne veljave. Marsikako oko se je solzilo žalosti ob naslednjih Ostrovharjeve grozovitosti, pa tudi veselja pri vrnitvi križarjev. Vloge so bile porazdeljene med naše stare znance na odru Rokodelskega doma. Režijo je spretno vodil g. Rudolf Vrančič, ki je izborno igral najtežjo vlogo grajskega oskrbnika Konrada. Zlasti v spretnih rokah so bile vloge viteza Erazma (g. L. Tomazič), viteza Ostrovharja (g. Iv. Peterlin), Erazmova sina Lovreta (g. A. Jeločnik) in Božidarja (g. Fr. Jager). Ugajale so tudi druge vloge, ki so jih imeli gg. B. Novak, Fr. Može, Iv. Kimovec, F. Štembal. — Predčerašnja novoletnica Kat. društva rokodelskih pomočnikov sme po pravici ostati v društveni kroniki v prav častnem spominu.

Ij Ribnikar — in »Dan«. »Šefredakter« novega, prepotrebne lista »Dan« je — magistratni tržni nadzornik gospod Adolf Ribnikar. Ne vemo, v koliko se strinja to novo dostojanstvo z uradnimi posli gosp. tržnega nadzornika, ker službene pragmatike za magistratne uradnike baš nimamo pri rokah. To pa vemo, da ljubljanski davkoplačevalci ne plačujejo Ribnikarja za to, da ureduje list, marveč za to, da uraduje na rotovžu in na trgu. Urednik obenem ne more biti uradnik in se bode moral gosp. Ribnikar odločiti ali za eno, ali pa za drugo. Pozivljamo gospoda viteza Laschana, da napravi tukaj red!

Ij Čeden naklep nekaterih trgovcev na žep ljudstva. Iz trgovskih krogov smo dobili sledeče poročilo: Znano je, da se je sladkor pred kakimi šestimi meseci podražil edino vsled kartela, katerega so sklenili sladkorni tovarnarji med seboj. Z novim letom se je sladkor pocenil za 4½ K pri 100 kg, vožnja se je pa za 78 K pri vagonu podražila tako, da bode sladkor še vedno ceneji za 3%, krone. Nekateri ljubljanski trgovci pa ne privoščijo ljubljancem cenega sladkorja ter so se dogovorili z centralno pisarno, iz katere se bo prodajal sladkor po celi Kranjski na račun dotičnih trgovcev po sedanji dragi ceni, račune bo pa izdajal »Kreditni zavod«.

masne dobičke si bodo pa razdelili dotični trgovci. — To je v sedanji draginji vse graje vredno in bi bila dolžnost oblasti, tako umetno podraženje živil in oviranje proste trgovine na vsak način preprečiti. Tovarnarji so začeli, trgovci nadaljujejo; ako bo šlo tako naprej, draginje še ne bo konec.

— Škarpa v novem Gruberjevem prekopu se razpočila. Piše se nam o delih v Gruberjevem kanalu, da se je škarpa, ravnokar dovršena ob Gruberjevi cesti, v strugi razpočila tako, da pri zopetnem deževju ali južnem vremenu zdrči Gruberjeva cesta v novo regulirano strugo. Da se prepreči neizogibna katastrofa, se opozarja oblast, da naj magistrat v to svrhu skliče komisijo, dožene krivdo ter potrebno ukrene. Paziti bode pri tej priliki, ko se bode škarpa nadomestila, da se škandalozni, skrajno nepotrební klanec na Gruberjevi cesti regulira in nadaljnje trpinčenje živali na tem klanecu odstrani.

Ij I pisarne slovenskega gledališča. Jutri, v četrtek, Shakspearova veseloigra »Vesele ženske windsorske« (za nepar). — V soboto popoldne ob pol 3. uri opera »Carmen«, zvečer ob 7. uri Finžgarjeva drama »Naša kri« (za par), da se more o predstave udeležiti gostje z Gorenjskega.

Ij Nova izvirna drama. Gospod Iv. Cankar je napisal novo dramo »Le pa Vid a«, ki je izšla v tisku in založbi L. Schwentnerja v Ljubljani in ki jo uprizori v kratkem naše deželno gledališče.

Ij V deželnih dobrodelnih zavodih v Ljubljani je bilo v letu 1911. oskrbovanih 11.322 bolnikov in sicer jih je bilo sprejetih v deželno bolnico 10.354. Od teh jih je bilo sprejetih na medicinski oddelek 2804, na kirurški oddelek I. 1912, na kirurški oddelek II. 1958, na okulistični oddelek 1557, na dermatološki oddelek 1147, na infekcijski oddelek 105, na opazovalni oddelek 177, na ginekološki oddelek 712, v deželno porodnišnico 560. V deželni porodnišnici je bilo 230 zakonskih in 207 nezakonskih mater, rojenih je bilo 437 ot. ok, od teh 232 moških in 205 ženskih otrok, ter 39 mrtvorojenih. V otroški bolnici je bilo na deželni račun oskrbovanih 53 otrok, v blaznici na Studencu 886 oseb, v deželni blaznici v hiralnici 28, v hiralnici sv. Jožefa na deželni račun 41. Umrlo je v deželni bolnici 549, od teh 327 moških in 222 žensk, v deželni blaznici-hiralnici 8, v hiralnici sv. Jožefa pa 36.

Ij Zopet slaboumen Kočever. Te dni se je Tomažu Perzu iz Kočevja na Dunaju nekoliko omračil um, vsled česar so ga poslali domov. Mož je najprej v zaporu na Dunaju premenil z nekim aretovancem svojo boljšo obleko za slabšo, v Ljubljani si je pa še to vso raztrgal. V vlaklu je začel odgonskoma sprevednika božati in poljubovati. Ko sta pa v Kočevju izstopila, mu je na vsak način hotel uiti v cerkev in ga je moral uradni organ s silo spraviti v obč. urad. To je že v kratkem četrti slučaj, da se je kočevskim rojakom v tujini omračil um.

Ij Čegavo je kolo? Dne 18. decembra je bil v Jelšanah na Notranjskem aretovan nek Franc Maček iz Češnika, ker je imel pri sebi kolo sumljive proveniencije. Maček se izgovarja, da je kolo ukradel izpred neke gostilne v Sežani, kar pa ni res. Pri kolesu je ime tvrdke izbrisano in je videti, da je brčkone Puchovo ali pa tvrdke Styria. Kolo ima balanco zavito navzgor, je črno pleskano, pnevmatika pa je »Gloria Excelsior«. Kdor je lastnik kolesa, naj se čimprej zgasi pri mestni policiji.

Ij Mestna policija je v letu 1911 aretovala 1751 oseb zaradi različnih kaznivih dejanj.

Ij Zaradi poskušenega zažiga je bil aretovan leta 1896. v Gradišču rojeni v Ziri pristojni kovaški pomočnik Leopold Strimpfel. Navedenec je prišel domov na Tržaško cesto ter hotel zažgati postelje, na katerih so spali vajenci. — Le-ti so to še pravočasno opazili in preprečili nesrečo. Strimpfel je bil nekoliko preveč nadelan.

Ij Umrli so v Ljubljani: Ivana Keršmanc, kočarjeva hči, 10 mesecev. — Marija Florjančič, biša kuharica, 76 let. — Marija Košak, delavka, 18 let. — Franc Vrhovnik, bivši krojač, 39 let.

Ij Neki Sigmund Keiser hoče potom reklamnih notic v časopisih izvesti naše rojake, da bi se izselili v Florido, Viržinijo in Južno Karolino, kjer ima baje velikanska posestva za naselje pripravi. Dognalo pa se je, da je ta Keiser samo posredovalec, da so posestva nerodovitna in za naše naselje neprimerna. Celotno podjetje je sleparsko ali vsaj skrajno dvomljivo.

Ij Izgubljenih je bilo okoli 200 K denarja od državnega kolodvora do hotela Lloyda. Pošteni najditelj naj jih nese na magistrat.

ROMANJE »JUTRA« V TRST.

To zanimivo romanje se je vršilo po priporočanju Milana Plutovih spominov v št. 664. »Jutra« na sledeči način: V sredi avgusta leta 1909. sem prišel iz Beograda v Ljubljano, kjer sem

Kraljeva angleška
dvorna čajna znamka.

3565

„U. K.“ TEAS

UNITED KINGDOM
TEA COMPANY LONDON

je
najboljši
čaj sveta!

Dobiva se v vseh
boljših trgovinah s
čajem.

Najcenejši in najpopolnejši posredni stroj
za mleko je

Mayfarth
„Diabolo“

Prostorski izdelek
Jednostavna uporaba
Zajamčeno naredi na uro 120 /
Cena samo 125 K

3262

Stroji za pripravo krmila

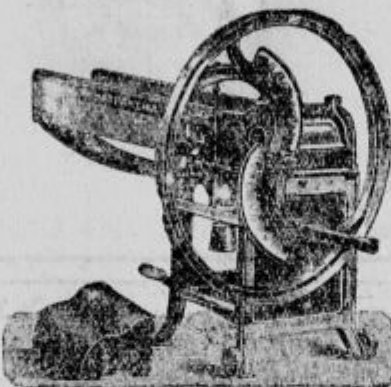
Slamareznice, parilnice,
reporeznice, sesalke za guoj-
nice, mlini za debelo moko,
stiskalnice za seno,

kakor tudi vse druge poljedelske stroje izdeluje in
dobavlja 600krat odlikovana tovarna

PH. MAYFARTH & Co., Dunaj II/
Frankobrod ob Meni Berolin Pariz

Prospekt št. 1197 zastoj in franko.

Zastopniki so: Tischej.

Išče se

delavnica

v mestu za februarjski termin. Po-
nudbe na upravo „Slovenca“.

29

Zaradi bolezni se takoj z novim letom
odda v najem

3792

trgovina z mešanim blagom

na jako prometnem kraju in pod jako
ugodnimi pogoji. — Naslov se izve pri
upravnistvu „Slovenca“.

Telefon 237.

Zajec & Horn

Telefon 237.

Ljubljana, Dunajska cesta šte. 73

Beton in železo - beton.

Fundamenti.

Stropovi.

Mostovi.

Vzidava turbin.

Stopnice.

Tlakovi.

Ksilolit.

Cevi za kanale, najboljši strešnik našega časa
asbest - cementni škrlj (Zenit) patent Hloch
vedno v zalogi. Edini zastop za Kranjsko.

Umetni kamen (okraski za fačade, obhajilne
mize, balustrade).

Potnik Srečko

Slomškova
ulica 27
v Ljubljani

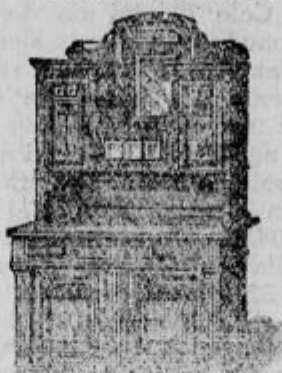
Destilacija sadnih vonjav in izdelovanje naravnih sokov

priporoča:

3707

„SADNI GROG“ izborna brezalkoholna zgoščavo.
„SADNI GROG“ je prijetne vonjave, izbornega okusa.
„SADNI GROG“ je gorka zimska pijača.
„SADNI GROG“ je vir novih dohodkov za gostilne, kavarne, konsumna
društva.
„SADNI GROG“ obstoji delno iz naravnih sadnih sokov, delno iz finih
vonjav.
„SADNI GROG“ je idealna pijača za mladino in odrasle.
„SADNI GROG“ se vživa pri svatbah, rodbinskih večerih itd.
„SADNI GROG“ stane 1 kg, t. j. 25 porcij K 280, pri večjih odjemalcih
znaten popust.

Izdelki solidni.

Zmerne cene.

◆ Zaloge pohištva in tapetniškega blaga ◆

Fr. Kapus, Ljubljana

Marije Terezije cesta št. 11.

Kolizej.

Velika izbira vsakovrstnega pohištva za spalne,
jedilne in gosposke sobe. Divane, otomane,
žimnice, modroce iz morske trave, zmednice
na peresih, podobe, zrcala, otročje vozičke itd.

Sprejemajo se tudi
opreme hote ov.

2924

Solske akvarelne barve

Vzorci za slikarje vedno najnovejši

Oljnate firneževe barve

za pleskarje, strobne in pohištvene mizarje, hišne poseselnike ter za
domačo porabo

Düsseldorfske oljnate barve za umetnike

Oljnate študijske barve

Firneži, olja in retuši za umetniško slikanje

Kranjsko laneno olje in firnež

Emajlne glazure

Lake za vrtno pohištvo

Štedilno voščilo za pode priznano najboljšo

Jantarjeva glazura za tla

Marijin trg št. 1.

Vse vrste čopičev

Olje za stroje

Suhe kemič., prstene in rudninske barve

Prašno olje za pode

priporoča

1069

Adolf Hauptmann-a nasled.

prva kranjska tovarna za oljnate barve, firneže, lake in steklarski kletj.

Zahtevajte cenike!

Zahtevajte cenike!

TEHNIČNI BIRO IN STAVBENO PODJETJE

RESLJEVA CESTA ST. 26 (POLEG PLINARNE), IZDELUJE:

3559

Beton
Zelezobeton
Mostove
Strope
Dvorane
Zazidke turbin

Strokovna
izvršitev
vseh vrst
načrtov
Prevzetje zgradb
Tehnična mnenja

Vodovodi
Električne centrale
Turbine
Mlini
Žage
Opekarne
Moderne apnenice

Obisk strokovnih
inženirjev
na željo